

Longgeneeskunde
040 286 4871

In overleg met de longarts heb je besloten Methotrexaat te gaan gebruiken als behandeling van je chronische longaandoening (sarcoïdose). Methotrexaat heeft veel verschillende effecten en toepassingen. In een lage dosering wordt het vaak voorgeschreven bij ontstekingsziekten zoals sarcoïdose. Deze informatie gaat over Methotrexaat als behandeling van een ontstekingsziekte.

Om dit medicijn goed te kunnen gebruiken, is het belangrijk dat je er een aantal dingen over weet. Lees daarom behalve deze informatie ook de bijsluiter van de apotheek.

Het effect van Methotrexaat

Sarcoïdose is een auto-immuun ziekte, waarbij het natuurlijke afweermecanisme zich tegen het eigen lichaam keert en ontstekingsreacties veroorzaakt. Methotrexaat remt het eigen afweersysteem en vermindert hierdoor de ontstekingen. Het kan één tot drie maanden duren voordat je merkt dat dit geneesmiddel begint te werken. Helaas heeft het niet bij iedereen een gunstig effect. Als het bij jou niet werkt of je hebt te veel last van bijwerkingen, kan de longarts voorstellen het gebruik van Methotrexaat te stoppen.

Het gebruik van Methotrexaat

Je neemt Methotrexaat 1x per week in op een vaste dag en een vaste tijd. Om bijwerkingen tegen te gaan, neem je 24 uur later foliumzuur in. In het begin moet gezocht worden naar de juiste dosering en moet het effect van de Methotrexaat op je leverfuncties onderzocht worden. Het is daarom belangrijk dat je de eerste periode iedere 14 dagen bloed laat prikken. Dit kan bij een prikpost bij jou in de buurt.

	MTX - Ochtend	MTX - Avond	Foliumzuur - Ochtend	Foliumzuur - Avond
Maandag				
Dinsdag				
Woensdag				
Donderdag				
Vrijdag				
Zaterdag				
Zondag				

- Neem Methotrexaat bij voorkeur in met water.
- Neem het niet tegelijk in met een melkproduct omdat hierdoor de werking minder kan worden.
- Slik de tabletten in zijn geheel door, niet op kauwen of stukbijten.
- De dosering in één keer innemen, de tabletten niet verspreiden over de dag.

Methotrexaat in combinatie met andere medicijnen

Als je naast Methotrexaat naast sommige andere medicijnen gebruikt kan dit de bijwerkingen versterken. Vertel je behandelend arts en de apotheker daarom altijd welke geneesmiddelen je gebruikt, ook die je zonder recept gekocht hebt. Middelen die je niet mag gebruiken in combinatie met Methotrexaat zijn bijvoorbeeld:

- De antibiotica cotrimoxazol of trimetroprim
- Probenecide (een middel tegen jicht)
- Pijnstillers van het type NSAID, bijvoorbeeld naproxen, ibuprofen of diclofenac. Neem op de dag dat je Methotrexaat gebruikt geen NSAID pijnstiller in. Ook de dag erna dag niet. Paracetamol mag je wel gebruiken.

Gebruik ook geen alcohol tijdens de behandeling met Methotrexaat. Alcohol in combinatie met Methotrexaat verhoogt de kans op stoornissen in de leverfunctie.

Methotrexaat is een risicogeneesmiddel en kan daarom gevaarlijk zijn voor derden:

- Je dient de tablet zelf uit de verpakking te nemen. Als een ander dit doet, dient deze wegwerphandschoenen te dragen.
- Verpakkingsmateriaal mag zonder voorzorgsmaatregelen in de vuilnisbak worden gedeponeerd.

Bijwerkingen

In de bijsluiter van de apotheek staan alle bijwerkingen van Methotrexaat vermeld die ooit zijn voorgekomen.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Maag- en darmklachten zoals een vol gevoel, misselijkheid, braken en diarree. Deze klachten kunnen door het gebruik van foliumzuur verminderen;
- Huiduitslag, haaruitval, hoofdpijn;
- Ontstekingen in het slijmvlies van de mond, tandvlees en tong en pijnlijke plekjes komen regelmatig voor;
- Hevige keelpijn in combinatie met koorts, regelmatig een bloedneus en snel blauwe plekken krijgen;
- Moeheid en duizeligheid.

In sommige gevallen:

- Iets grotere vatbaarheid voor infecties zoals griep, bronchitis long- of blaasontsteking, gordelroos. Het gebruik van een levend vaccin wordt daarom afgeraden, de 'grieprik' kun je wel veilig laten zetten.
- Leverfunctie en nierfunctiestoornissen kunnen optreden. Dit wordt onderzocht bij het bloedonderzoek dat je regelmatig laat doen.
- De huid kan sneller verbranden. Het is daarom aan te raden om beschermende kleding te dragen en de huid in te smeren met een hogere beschermingsfactor.

Soms kunnen de tabletten vervangen worden door injecties, waardoor bijwerkingen kunnen verminderen. Indien dit voor jou van toepassing is, zal de longverpleegkundige met je bespreken hoe dit in zijn werk gaat.

Wanneer neem je direct contact op?

- Koorts
- Ontstekingen van het mondslijmvlies
- Kortademigheid of veel hoesten
- Groen sputum (slijm vermengd met speeksel)

- Herhaaldelijk een bloedneus krijgen
- Snel blauwe plekken krijgen

Neem tijdens kantooruren contact op met de polikliniek Longgeneeskunde, bereikbaar via telefoonnummer: 040 - 286 48 71 of e-mail: longverpleegkundige@st-anna.nl. Buiten kantooruren kun je contact opnemen met de Spoedeisende Hulp (SEH).

Het effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Voor zover bekend, heeft Methotrexaat geen ongunstige invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. Gebruik van Methotrexaat is wel schadelijk voor het ongeboren kind. Je mag dit middel niet gebruiken als je zwanger bent of als je borstvoeding geeft. Bij een zwangerschapswens geldt voor zowel mannen als vrouwen: stop met Methotrexaat 6 maanden voordat je zwanger probeert te worden. Gebruik tijdens de behandeling met Methotrexaat een betrouwbaar voorbehoedsmiddel.

Als je een zwangerschapswens hebt, bespreek dit dan met de longarts. Je kunt dan doorverwezen worden naar de fertiliteitsarts om andere mogelijkheden van zwanger worden te bespreken.

Heb je vragen?

Deze informatie is niet bedoeld als vervanging van mondelinge informatie, maar als een aanvulling hierop. Zodat je alles nog eens rustig na kunt lezen.

Heb je vragen?

Voor medische vragen: op deze afdeling gebruiken we [BeterDichtbij](#). Dit is een app waarmee je berichten kunt sturen naar je dokter of verpleegkundige. Je krijgt altijd binnen 3 werkdagen antwoord. Als patiënt krijg je een uitnodiging voor BeterDichtbij via e-mail. Heb je die niet gehad of kun je die niet meer vinden? Laat het ons dan weten: loop even langs de polikliniek of vul het [contactformulier](#) in op de website.

Je kunt ook bellen naar de [polikliniek](#) longgeneeskunde van maandag tot en met vrijdag tussen 08:30 en 12:15 uur. Telefoonnummer: 040 - 286 4871.

Als je vragen heeft over het samengaan van Methotrexaat met andere geneesmiddelen, neem dan contact op met je apotheker.

Wil je deze informatie online bekijken ga dan naar www.annaziekenhuis.nl/medische-informatie/lon036-methotrexaat-bij-longaandoeningen/

Of scan met je telefoon of tablet de QR-code.

LON036
17-04-2023